

ບົດສະເໜີກ່ຽວກັບການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດ

ນັບຕັ້ງແຕ່ໄດ້ມີການແນະນຳຄັ້ງທຳອິດ ທີ່ສະຫະລັດອາເມລິກາ ໃນຕົ້ນຊຸມປີ 1970 ເປັນຕົ້ນມາ. ໃນຂັ້ນເລີ່ມຕົ້ນ, ຂະບວນການສຶກສາຜົນກະທົບທາງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ (EIA) ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນໂຄງການພັດທະນາ ທີ່ສະເໜີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນພື້ນທີ່ສະເພາະໃດນຶ່ງ.

ແຕ່ເມື່ອມາສັງເກດເບິ່ງຢ່າງລະອຽດ ທາງດ້ານການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ (CEA) ແລ້ວ ຍັງເຫັນວ່າ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຈະບໍ່ມີຄວາມລະອຽດພໍສຳຫຼັບການຕັດສິນບັນຫາໃນລະດັບກວ້າງ. ເວົ້າໄດ້ອີກຢ່າງນຶ່ງວ່າ, EIA ໃນລະດັບໂຄງການ ແລະ CEA ຍັງບໍ່ທັນສາມາດຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໄດ້ພຽງພໍສຳຫຼັບການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບບັນຫາທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນລະດັບຂົງເຂດ, ລະດັບຊາດ ແລະລະດັບທີ່ກວ້າງໄປກວ່ານັ້ນໄດ້. ໃນທຳນອງດຽວກັນນີ້, ດ້ວຍຄວາມເຂົ້າໃຈເປັນພື້ນຖານ ວ່າ CEA ໄດ້ຖືກຜັນຂະຫຍາຍອອກມາຈາກ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ, ຈຶ່ງພາໃຫ້ເກີດມີຄວາມເຂົ້າໃຈແບບຕໍ່ເນື່ອງ ວ່າ ການປະເມີນສິ່ງແວດລ້ອມແບບຍຸດທະສາດ (SEA) ກໍຖືກຜັນຂະຫຍາຍອອກມາຈາກ CEA ເຊັ່ນກັນ. ການນຳໃຊ້ຂະບວນການ EIA ເຂົ້າໃນ ນະໂຍບາຍ, ແຜນການ ແລະ ແຜນງານ (PPPs) ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະການພັດທະນາ ໄດ້ກາຍເປັນບັນຫາພື້ນເດັ່ນຂຶ້ນ ໃນຊຸມປີ 1990.

SEA ອ້າງເຖິງ ຂະບວນການ ສຳຫຼັບປະເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງ PPPs. ເຈດຕະນາລິມ ຢູ່ເບື້ອງຫຼັງ ຂອງການປະເມີນການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນ

ຢາກຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ບັນຫາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢ່າງຮອບຄອບ ແລະ ໄດ້ຖືກແກ້ໄຂຢ່າງເໝາະສົມ ຕັ້ງແຕ່ທົ່ວທິ ໃນບາດກ້າວຂອງການວາງແຜນການ. ໃນສະພາບແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວນີ້, ນະໂຍບາຍ ມີຄວາມໝາຍເຖິງ ການດຳເນີນການໂດຍລວມ ຫຼື ແນວທາງລວມຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອກຳນົດທິດທາງ ແລະຊີ້ນຳຂະບວນການຕັດສິນໃຈ. ສ່ວນ ແຜນການສາມາດຈຳກັດຄວາມໄດ້ວ່າ ເປັນ ຍຸດທະສາດຢ່າງນຶ່ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງສະເພາະ ແລະມີການຄາດການໄວ້ລ່ວງໜ້າ ຫຼື ມັນຫາກແມ່ນ ການອອກແບບ, ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ ຈະປະສົມປະສານກັບ ບັນດາບູລິມະສິດ, ທາງເລືອກ ແລະ ມາດຕະການ ອັນເປັນສິ່ງຜັນຂະຫຍາຍ ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍ. ໃນທີ່ສຸດ, ແຜນງານເປັນສິ່ງສະແດງການຕິດພັນ, ວາລະຂອງການຈັດຕັ້ງ ຫຼື ກຳນົດການຂອງການຜູກມັດ, ການສະເໜີ, ເຄື່ອງມື ແລະ/ຫຼື ບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ເປັນອັນຜັນຂະຫຍາຍແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ.

ຄວາມສຳຄັນຂອງ SEA ແມ່ນ ເພື່ອປະເມີນ PPPs ທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອກຳນົດປະສິດທິຜົນຂອງມັນ. ເຖິງວ່າ ຈະມີນະໂຍບາຍທີ່ຂຽນໄດ້ດີ ຫຼື ຈະມີແຜນງານທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ການມະໂນພາບດີປານໃດກໍຕາມ, ແຕ່ມັນຈະບໍ່ມີຄ່າຫຍັງ ຖ້າພວກມັນບໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ເປົ້າໝາຍທາງດ້ານການອະນຸລັກ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ ຂອງປະເທດ ບັນລຸຜົນໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ປະເມີນປະສິດທິຜົນຂອງບັນດານະໂຍບາຍແລະແຜນງານດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ຖ້າເຫັນວ່າມັນບໍ່ເປັນໄປຕາມທີ່ໄດ້ກ່າວເຕືອນໄວ້ໃນຂະບວນການຂອງ SEA, ຄວນຈະມີການດັດປັບປຸງນະໂຍບາຍແລະແຜນງານເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພວກມັນ ສາມາດສະໜອງຕອບຕໍ່ບູລິມະສິດທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ໄດ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

	ນະໂຍບາຍ	ແຜນການ	ແຜນງານ
ກຳປູເຈີຍ	ແຜນການດຳເນີນງານສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ແຫ່ງອານາຈັກ ກຳປູເຈີຍ	ກົດໝາຍກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ	
ສ ປ ປ ລາວ	ແຜນການດຳເນີນງານສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ	ດຳລັດເລກທີ 118 ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງແລະປົກປັກຮັກສາ ສັດນ້ຳສັດປ່າ, ການຫາປາ ແລະລ່າເນື້ອ	ຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບ ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຂອງໂຄງການສ້າງທາງ ໃນສ ປ ປ ລາວ
ໄທ	ກົດໝາຍກ່ຽວກັບການປັບປຸງ ແລະອະນຸລັກ ຄຸນນະພາບຂອງສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ	ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງແລະປົກປັກຮັກສາ ສັດນ້ຳ-ສັດປ່າ	ມາດຖານກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບນ້ຳໜ້າດິນ
ວຽດນາມ	ແຜນດຳເນີນງານກ່ຽວກັບຊີວະນາໆພັນ ແຫ່ງ ສ ສ ວຽດນາມ	ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ	ມາດຖານກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບນ້ຳໜ້າດິນ

SEA ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງໂອກາດສຳຫຼັບບັນດາປະເທດໃນເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ເພື່ອຄວບຄຸມການນຳໃຊ້ແລະການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງຕົນ. ໃນຂະນະທີ່ກຳລັງມີການພັດທະນາ ນະໂຍບາຍ ແລະແຜນງານທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຫຼາຍຢ່າງ (ເບິ່ງຕາຕະລາງ) ໃນເຂດອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຢູ່ນີ້, ຜູ້ຄຸ້ມຄອງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ສາມາດຈະ ປະເມີນ ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງປະສິດທິຜົນຂອງ ບັນດາແຜນງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ກ່ອນພວກມັນຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ຈາກການປະເມີນດັ່ງກ່າວ ຈະສາມາດກຳນົດແລະແກ້ໄຂບັນດາຈຸດອ່ອນ ກ່ອນຈະມີການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄວາມຜິດພາດອັນຮ້າຍແຮງ ແລະແກ້ໄຂບໍ່ໄດ້.

ການວາງແຜນສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ມີປະສິດທິຜົນທີ່ດີກ່ວາສາມາດເຮັດໃນການວາງແຜນ ແລະດຳເນີນການດ້ານ SEA. ຕົວຢ່າງ: SEA ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ຄວາມສຳຄັນບັນຫາສະພາບແວດລ້ອມ ມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນກັບ ບັນຫາອື່ນໆຂອງການພັດທະນາ (ເຊັ່ນ: ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານການຕະຫຼາດ, ທາງດ້ານການເງິນ, ແລະທາງດ້ານເທັກໂນໂລຊີ) ໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ. ນອກຈາກນັ້ນ ມັນຍັງສາມາດເປັນສິ່ງຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການກຳນົດເປົ້າໝາຍດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໄປຄຽງຄູ່ກັນກັບ ເປົ້າໝາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

ໃນສະພາບລວມ, ຄວນເຂົ້າໃຈ SEA ວ່າ ມັນເປັນການສຶກສາຜົນກະທົບ ທີ່ຕິດພັນ PPPs ແລະ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ. ໃນສະພາບການອື່ນໆ, SEA ໄດ້ປັບປຸງປະສິດທິຜົນດ້ານການບໍລິຫານງານດ້ວຍ ຂະບວນການ “ ຈຳແນກລະດັບ ” (“ tiering ”) ຊຶ່ງໃນນັ້ນ EIA ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນລະດັບນະໂຍບາຍ ຫຼື ໃນລະດັບແຜນງານ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ EIA ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນລະດັບຕໍ່ລົງໄປກວ່ານັ້ນ ຄື ໃນລະດັບໂຄງການ. ການຈຳແນກລະດັບ ຈະປັບປຸງປະສິດທິຜົນໄດ້ ກໍຕໍ່ເມື່ອໂຄງການທີ່ນຳສະເໜີ ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບ ບັນດາໂຄງການ ທີ່ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາ ໃນລະດັບທີ່ສູງກວ່ານັ້ນ (ເຊັ່ນ ໃນລະດັບ SEA). ໃນກໍລະນີນີ້, ແຜນທີ່ຈະເປັນການເຮັດຊຳລຶນ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ ຖືກອ້າງເຖິງວ່າເປັນການວິເຄາະທີ່ໄດ້ທຳແລ້ວໃນ SEA. ແຕ່ SEA ຈະຖືກນຳເອົາໄປໃຊ້ແບບຜິດພາດ ໃນເມື່ອບໍ່ໄດ້ດຳເນີນ EIA ລະອຽດໃນລະດັບໂຄງການ ເນື່ອງຈາກ ເຂົ້າໃຈຜິດວ່າ ຜົນກະທົບຂອງໂຄງການເຫຼົ່ານັ້ນ ໄດ້ຖືກສຶກສາຢ່າງພຽງພໍແລ້ວ ໃນ SEA. ການນຳໃຊ້ແບບຜິດພາດ ເຊັ່ນນີ້ ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ ເນື່ອງຈາກບັນດາໂຄງການທີ່ລວມຢູ່ໃນ SEA ໄດ້ຖືກກຳນົດໃນລັກສະນະລວມໆ.

ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່, ບັນດາໂຄງການ ໄດ້ລວມຕົວກັນຢູ່ໃນ SEA ເປັນຢ່າງດີ ກ່ອນການກຳນົດ ມາຕະຖານຫຼັກໃນການອອກແບບ. ແຕ່ໃນການຕີລາຄາຂອງບາງປະເທດ (ເຊັ່ນ: ໃນປະເທດອັງກິດ) ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ

SEAs ແລະ EIAs ໃນລະດັບໂຄງການ ໄດ້ຖືກຈົງໃຈ ແຍກອອກຈາກກັນ ເພື່ອຍັງຢືນວ່າ ການວິເຄາະອັນລະ ອງດທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນສຳຫຼັບການເຮັດ EIA ໃນລະດັບ ໂຄງການຍັງບໍ່ທັນລະອຽດພໍ ດ້ວຍການອ້າງອີງໃສ່ການ ເຮັດ SEAs ແບບລວມໆ ແລະການວິເຄາະທາງດ້ານ ປະລິມານແບບຕາຍຕົວ. ເພື່ອສາທິດໃຫ້ເຫັນໄດ້ເຖິງ ການພົວພັນ, ຮູບທີ 1 ໄດ້ໃຈ້ແຍກໃຫ້ເຫັນເຖິງລະບົບ ການຈັດລະດັບຂຶ້ນໃນການວາງແຜນ ແລະ ການປະ ເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ລະບົບການດັ່ງກ່າວນີ້, ສາມາດນຳເອົາໄປໃຊ້ໄດ້ໂດຍລວມ ທັງໃນປະເທດກຳ ລັງພັດທະນາ ແລະ ໃນປະເທດພັດທະນາແລ້ວ; ແຕ່ ຄວນຈຳໃສ່ໃຈໄວ້ວ່າ ລະບົບການດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ຖືກສ້າງ ຂຶ້ນ ບົນພື້ນຖານວຽກງານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການວາງແຜນການທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງປະເທດອ້າງກິດ ແລະ ອາດຕ້ອງໄດ້ດັດປັບໃຫ້ແທດ ເໝາະກັບສະພາບແວດລ້ອມໄຂສະເພາະ ຂອງແຕ່ລະ ປະເທດຕື່ມ.

ການສົມທຽບລະຫວ່າງ SEA ແລະ EIA ໃນ ລະດັບໂຄງການ

ໃນໄລຍະຜ່ານມາ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ ໄດ້ຖືກຕຳ ນິຕິຕຽນໃນຫຼາຍດ້ານ ແລະສາມາດສັງລວມມີຂໍ້ປົກ ພ່ອງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ການເຮັດ EIA ຢູ່ໃນວົງຈອນຂອງໂຄງການລ່າຊ້າ ໂພດ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດປະກອບສ່ວນຊ່ວຍໃນຂະ ບວນການຕັດສິນໃຈຫຼັກໄດ້ດີ;
- ສ່ວນໃຫຍ່, ມາດຕະການບັນເທົາຕ່າງໆທີ່ໄດ້ແນະ ນຳບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
- ບໍ່ໄດ້ດຳເນີນການຕິດຕາມກວດກາຜົນກະທົບ ພາຍ ຫຼັງສຳເຫຼັດໂຄງການ ແລະມີມາຕະການປ້ອງກັນ ເທົ່າທີ່ຄວນ;
- ບໍ່ໄດ້ວິເຄາະຜົນກະທົບແບບສະສົມຕໍ່ເທົ່າທີ່ຄວນ;

- ບໍ່ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ ການສຶກສາຄວາມສ່ຽງ, ຜົນກະ ທົບທາງສັງຄົມ ແລະຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສຸຂະພາບ ຢ່າງ ພຽງພໍ;
- ສ່ວນໃຫຍ່ ມີການເຮັດ EIA ຂຶ້ນຕົ້ນສຳຫຼັບແຕ່ລະ ດັບໂຄງການເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ໂດຍປົກກະຕິຈະບໍ່ໄດ້ ເຮັດໃນລະດັບແຜນງານ ຫຼື ຕິດພັນກັບນະໂຍບາຍ.

ຂໍ້ຈຳກັດບາງຢ່າງທີ່ກ່າວນີ້, ໂດຍສະເພາະ ບັນຫາທີ່ກ່ຽວ ຂ້ອງກັບການເຮັດ EIA ຫລ້າຊ້າ ໃນຮອບວຽນຂອງໂຄງ ການ, ແລະ ຂາດຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ການສຶກສາຜົນກະ ທົບແບບສະສົມ ໃນການເຮັດ EIA ລະດັບໂຄງການ ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ດ້ວຍການເຮັດ SEAs. ຮູບແບບທີ່ມີ ຍົມກັນໃນ ການເຮັດ SEA ໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນ EIA ຂອງແຜນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນລະດັບຕົວເມືອງ ແລະໃນລະດັບເຂດ.

ການເຮັດ SEA ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາຂອງ EIA ໃນ ລະດັບໂຄງການ ດ້ວຍການ:

- ເພີ່ມໂອກາດໃຫ້ແກ່ໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ;
- ພິຈາລະນາຄື້ນທາງທາງອອກແບບກວ້າງໆ
- ປັບປຸງການວະເຄາະຜົນກະທົບແບບສະສົມ;
- ເສີມຂະຫຍາຍ ປະສິດຜົນຂອງການເຮັດ EIA ດ້ວຍການ "ຈັດລະດັບຂຶ້ນ";
- ເພີ່ມໂອກາດໃຫ້ແກ່ການສົ່ງເສີມການພັດທະນາ ແບບຍືນຍານ.

ເນື່ອງຈາກວ່າ ການເຮັດ SEA ເກີດຂຶ້ນກ່ອນ ການ ຕັດສິນໃຈໃນລະດັບໂຄງການ. ດັ່ງນັ້ນ, SEA ສາມາດ ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບທາງອອກຂອງການດຳເນີນການ ໄດ້ ແບບກວ້າງກວ່າ ແລະ ມັນຍັງສາມາດປັບປຸງຊ່ອງທາງທີ່ ຈະນຳເອົາປັດໃຈທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ເຂົ້າໄປ ປະສົມປະສານ ໃນຂະບວນຕັດສິນໃຈໃນລະດັບໂຄງ ການອ ອີກດ້ວຍ. ນອກຈາກນີ້, ເນື່ອງຈາກວ່າ SEA ສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ຖືກປະຕິບັດໃນຂອບເຂດພູມິປະເທດ ອັນ ກ້ວາງກວ່າ, ມັນຈະເປັນເຄື່ອງມືອັນນຶ່ງ ສຳຫຼັບການສຶກ

ສາ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຂອງໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ອີກດ້ວຍ.

ໃນຕົວຈິງ, SEA ແລະ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ ສາມາດນຳເອົາມາສົມທຽບກັນໄດ້ຫຼາຍວິທີ ອັນສະແດງຜົນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມແຕກຕ່າງແລະຄວາມຄ້າຍຄຽງຂອງພວກມັນ ນາໆປະການ. ແຕ່ຂໍ້ແຕກຕ່າງທີ່ສຳຄັນລະຫວ່າງ ພວກມັນ ສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ຂະໜາດຂອງ SEA (ທາງດ້ານການດຳເນີນການ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຂອບເຂດຂອງທາງເລືອກ, ເນື້ອທີ່ສຶກສາຕາມພູສັນຖານ, ແລະ ຂອບເຂດຂອງ ຜົນກະທົບທີ່ເໝາະສົມ) ມີແນວໂນ້ມຈະກວ້າງກວ່າຂອງ EIA;
- ໄລຍະເວລາ ລະຫວ່າງ ການເຮັດ SEA ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳອັນລະອຽດ ຈະຍາວກວ່າ ຖ້າທຽບໃສ່ ການເຮັດ EIA;
- ເນື້ອໃນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ຄວາມເຈາະຈົງຂອງ SEA ຈະມີຄວາມລະອຽດຕໍ່ກວ່າ ຂອງ EIA;
- ການປະເມີນຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງຜົນກະທົບຂອງ SEA ຈະກວ້າງກວ່າ ຂອງ EIA.

ຈຸດດີຂອງການນຳໃຊ້ SEA

ຈຸດດີຕົ້ນຕໍສາມຢ່າງ ຂອງ SEA ມີດັ່ງນີ້:

1. ເປັນເຄື່ອງມື ສຳຫຼັບການປັບປຸງ EIA ໃນລະດັບໂຄງການ;
2. ສາມາດແກ້ບັນຫາກ່ຽວກັບຜົນກະທົບແບບສະສົມ ແລະຜົນກະທົບຂະໜາດໃຫຍ່;
3. ສາມາດນຳເອົາ ຂໍ້ພິຈາລະນາທາງດ້ານຄວາມຍືນຍົງ ເຂົ້າໄປສູ່ “ວົງໃນ” ຂອງການຕັດສິນໃຈ.

ນອກຈາກນີ້, SEA ຍັງສາມາດຊ່ວຍ ໃນການພິຈາລະນາດ້ານ ວິທີການ, ຜົນກະທົບໃນລະດັບພາກພື້ນ ຫຼື ໃນລະດັບໂລກ ແລະ ບັນດາຜົນກະທົບທີ່ບໍ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການ ທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການຕັດສິນໃຈຂອງ

ນັກບໍລິຫານເອງ ໄດ້ອີກດ້ວຍ. ຜົນກະທົບປະເພດນີ້ທາງທີ່ດີແລ້ວ ຄວນດຳເນີນການສຶກສາ ຕັ້ງແຕ່ທົວທິ ໃນລະດັບ PPP ໂລດ ແທນທີ່ຈະເຮັດຢູ່ໃນລະດັບໂຄງການ.

ຜົນປະໂຫຍດເພີ່ມເຕີມຂອງ SEA ມີດັ່ງນີ້:

- ຊ່ວຍຊັກຈູງ ການພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບຈຸດປະສົງຕ່າງໆທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມ ໃນການດຳເນີນກິດຈະກຳ ຂອງ PPP;
- ເອື້ອອຳນວຍການສົມທົບປະສານງານກັນລະຫວ່າງ ບັນດາອົງກອນຂອງລັດ, ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງສັງຄົມ ເຂົ້າໃນການຕີລາຄາທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງການສ້າງ PPPs
- ອາດຈະຊ່ວຍເຮັດຍົກເວັ້ນການເຮັດ EIA ໃນບາງໂຄງການໄດ້ ຖ້າເຫັນວ່າ ໄດ້ມີການດຳເນີນການທາງດ້ານ SEA ລະອຽດຖີ່ຖ້ວນດີແລ້ວ;
- ອາດຈະຈົ່ງການສຶກສາຜົນກະທົບ ໃດນຶ່ງ ໄວ້ເຮັດໃນ ໂຄງການ EIA;
- ອະນຸຍາດໃຫ້ສ້າງມາດຖານ ຫຼື ມາດຕະການຫຼີກລ້ຽງ ສຳຫຼັບໂຄງການ ໃນຕໍ່ໜ້າ;
- ຊັກຈູງການພິຈາລະນາໄປສູ່ ບັນດາທາງເລືອກ ທີ່ມັກຈະຖືກມອງຂ້າມ ຫຼື ບໍ່ມີປາກົດການຊັດແຈ້ງໃນໂຄງການ EIA;
- ສາມາດຊ່ວຍໃນການກຳນົດເນື້ອທີ່ໂຄງການທີ່ເໝາະສົມ ສຳຫຼັບໂຄງການຕໍ່ໄປ;
- ຊັກຈູງ ແລະເອື້ອອຳນວຍ ການພິຈາລະນາ ຜົນກະທົບທີ່ມີປະຕິກິລິຍາຕໍ່ກັນ;
- ອະນຸຍາດເຮັດໃຫ້ມີການພິຈາລະນາແບບມີປະສິດທິພາບສູງກ່ຽວກັບຜົນກະທົບ ຫຼື ກິດຈະກຳສຳຮອງ;
- ເອື້ອອຳນວຍການພິຈາລະນາເຖິງ ຜົນກະທົບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຍາວ ແລະ ຜົນກະທົບຕົກຄ້າງ (ຊັກຊ້າ).
- ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຜ່ານໂຄງການ.

ອຸປະສັກຂອງ SEA

ໃນຂະນະທີ່ SEA ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ຫຼາຍຜົນປະໂຫຍດ ທີ່ໄດ້ຮັບ ຈາກການວາງແຜນ ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ SEA, ແຕ່ຍັງມີບາງຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງ ທີ່ເປັນ ສິ່ງກົດຂວາງໃນການນຳໃຊ້. ເຖິງວ່າ ຈະມີການກ່າວຂານກັນ ເປັນເວລາຫຼາຍກວ່ານຶ່ງທົດສະວັດ, ໂດຍສະເພາະ ໃນປີ້ມ EIA, ວ່າ ການເຮັດ SEA ມີຈຸດດີຫຼາຍຢ່າງ, ແຕ່ການນຳໃຊ້ SEA ໃນຕົວຈິງ ຍັງຢູ່ໃນລະດັບຂ້ອນຂ້າງຕ່ຳ. ບາງເຫດຜົນທີ່ຫຼາຍປະເທດບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແກ່ SEA ເທົ່າທີ່ຄວນ ແມ່ນ:

- ຂາດຄວາມສົນໃຈທາງດ້ານການເມືອງ ແລະພັນທະຕໍ່ SEA;
- ຂາດປະສິບການ ແລະທິດທາງ;
- ຂາດການປະສານງານ ລະຫວ່າງ ກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງແລະອົງກອນອື່ນໆຂອງລັດ;
- ຄວາມບໍ່ລະອຽດ ແລະ ເນື້ອໃນກວມລວມຢູ່ໃນນິຍາມຂອງ PPPs
- ຄວາມຕ້ອງການດ້ານງົບປະມານ ແລະເວລາສູງ.

ອຸປະສັກສຳຄັນອີກອັນນຶ່ງທີ່ພົບເຫັນຜ່ານມາ ແມ່ນ ຍັງບໍ່ທັນມີຈຸດແຈ້ງຂາວ ສຳຫຼັບ PPPs ສ່ວນໃຫຍ່ ໃນເວລາການຕັດສິນໃຈ. ອຸປະສັກອີກອັນນຶ່ງ ແມ່ນ ໃນເມື່ອບັນຫາທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລ້ວ ຢູ່ໃນກິດຈະກຳການວາງແຜນລວມສຳຫຼັບທ້ອງຖິ່ນ, ເຂດແຄ້ນ, ແຂວງ ຫຼືປະເທດ ຜ່ານການນຳໃຊ້ລະບຽບການ ແລະຜ່ານການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນແລ້ວ. ໃນກໍລະນີເປັນເຊັ່ນນີ້, ນະບໍ່ສາມາດພິຈາລະນາບັນຫາລະອຽດໄດ້ຮອບດ້ານ. ນອກຈາກນີ້, ການຂາດຄວາມສົນໃຈຂອງຜູ້ບໍລິຫານ ກໍມັກຈະເປັນອຸປະສັກອັນສຳຄັນອີກຢ່າງນຶ່ງ ເຊັ່ນກັນ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ອຸປະສັກສຳຫຼັບການເຮັດ SEA ມັກຈະເປັນບັນຫາທາງດ້ານການເມືອງ ເຊັ່ນຕົວຢ່າງ: ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ບໍ່ມັກຈະປຸງແປງບົດບາດການຕັດສິນບັນຫາຂອງຕົນ ໄປຕາມການຮ້ອງຂອງພາກສ່ວນອື່ນທີ່ຢາກຈະເຮັດ SEA ໃນວຽກງານຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ສ່ວນສິ່ງກົດຂວາງຢ່າງອື່ນ ສຳຫຼັບການນຳໃຊ້ SEA ສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

- ຂາດຄວາມຮູ້ແລະປະສິບການ (ເຊັ່ນ: ບໍ່ຮູ້ວ່າຈະກຳນົດບັດໃຈທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມອັນໃດຂຶ້ນເພື່ອພິຈາລະນາ, ຜົນກະທົບທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມອັນໃດອາດຈະເກີດຂຶ້ນ, ແລະ ຈະປະສົມປະສານນະໂຍບາຍທາງດ້ານໃດເຂົ້າກັນ ຈິ່ງຈະສາມາດບັນລຸຜົນໄດ້);
- ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານສະຖາບັນ ແລະການຈັດຕັ້ງ ດັ່ງທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນ ດ້ວຍຄວາມຈຳເປັນສຳຫຼັບການປະສານງານພາຍໃນ ແລະພາຍນອກ ລະຫວ່າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດເອງ;
- ຂາດຊັບພະຍາກອນ (ເຊັ່ນ: ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ຄວາມຊຳນິຊຳນານ, ການເງິນ);
- ຂາດຂໍ້ແນະນຳ ຫຼື ກົນໄກ ເພື່ອຮັບປະກັນເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ຮັບຜົນດີ;
- ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການກຳນົດ PPPs ໃໝ່ ຢ່າງຈະແຈ້ງ ແລະ ໃນການຈຳກັດຄວາມ ວ່າ SEA ຄວນຈະນຳມາໃຊ້ ໃນເວລາໃດ ແລະ ນຳໃຊ້ຄືແນວໃດ;
- ວິທີການຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາດີ;
- ຄວາມຈຳກັດຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຂອງມວນຊົນໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ.

ຕົວຢ່າງຂອງຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ (ມາດຖານ) ຂອງ SEA

ມາເຖິງປະຈຸບັນ, ມີຫຼາຍປະເທດ ຫຼືຫຼາຍແຂວງ ພາຍໃນບັນດາປະເທດຕ່າງໆ ໄດ້ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ (ມາຕະຖານ) ກ່ຽວກັບ SEA ເປັນຂອງຕົນເອງ. ຕົວຢ່າງຂອງ ບັນດາແຂວງ ຫຼື ລັດ ທີ່ມີມາດຖານ SEA ຂອງຕົນເອງ ໄດ້ແກ່ ລັດອີສຕຣາລີຕາເວັນຕົກ (Western Australia), ອີສຕຣາລີໃຕ້ (South Australia), ແລະ ລັດຄາລິຟໍເນັຍ (California). ສ່ວນຕົວຢ່າງຂອງບັນດາປະເທດທີ່ມີມາດຖານດັ່ງກ່າວ ເປັນ

ຂອງຕົນເອງ ລວມມີ: ອິສຕຣາລີ, ອັງກິດ, ການາດາ, ໂຮນລັງ, ນູແວນເຊລັງ, ແລະ ອາເມຣິກາ. ມາຕະຖານ ດັ່ງກ່າວນີ້ ສາມາດສ້າງຂຶ້ນມາໄດ້ ໂດຍອີງໃສ່ ລະບຽບ ການ, ຄຳສັ່ງແລະແນວທາງການເມືອງ, ຫຼື ຄຳແນະນຳ ຫຼື ນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບການດຳເນີນງານ.

ໃນປະເທດອາເມຣິກາ, ລະບຽບການຂອງສະພາມົນຕີ ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບຂອງສິ່ງແວດລ້ອມ (CEQ) ໄດ້ບັນ ຈຸເອົາ ແນວຄວາມຄິດ ແລະບັນດານິຍາມ ກ່ຽວກັບ EIA. ລະບຽບການດັ່ງກ່າວນີ້ ຍັງໄດ້ລວມເອົາແນວ ຄວາມຄິດຂອງ SEA ເຂົ້າໄວ້ນຳດ້ວຍ, ທັງໆທີ່ ຈຸດສຸມ ຂອງລະບຽບການ ໄດ້ເອີ້ນວ່າ “ ສະພາວະຂອງຜົນກະ ທົບສິ່ງແວດລ້ອມແບບແຜນງານ (EISs) ແລະ “ການ ຈຳແນກລະດັບ”. ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວ EISs ມີຄວາມຈຳ ເປັນຕ້ອງເຮັດໃນໂຄງການໃຫຍ່ໆຂອງລັດຖະບານ. ການ ດຳເນີນການເຫຼົ່ານີ້ ສາມາດລວມເອົາ PPPs ເຂົ້ານຳ ດ້ວຍ. EISs ຕາມແຜນງານ ມີສາຍການພົວພັນກັບ EISs ລະດັບໂຄງການ ຜ່ານ ການຈັດລະດັບຂຶ້ນ.

ບັນດາອົງກອນຂອງລັດ ໃນປະເທດອາເມຣິກາ ໄດ້ຖືກ ຊັກຈູງ ໃຫ້ ຈັດລະດັບຂຶ້ນ EISs ຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອກຳ ຈັດການຕັດສິນບັນຫາອັນດຽວແບບຊ້ຳຊ້ອນ ແລະ ເພື່ອ ສຸມໃສ່ບັນຫາທີ່ແທ້ຈິງແລະສຸກງອມ ສຳຫຼັບການຕັດສິນ ໃຈ ໃນແຕ່ລະລະດັບ ຂອງການທົບທວນບັນຫາທາງ ດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ. ໃນບາງຄັ້ງ, ໄດ້ມີການເຮັດ EISs ແບບກອບໆ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສະພາບແວດລ້ອມລວມ ຂອງແຜນງານ ຫຼື ນະໂຍບາຍສະເພາະໃດນຶ່ງ. ຫຼັງຈາກ ນັ້ນ ຈິ່ງເຮັດ EISs ອັນລະອຽດ ຂອງແຕ່ລະການດຳ ເນີນການ ທີ່ລວມຢູ່ໃນແຜນງານນັ້ນໆ ອີກຕື່ມ (ເຊັ່ນ: ການດຳເນີນການໃນເນື້ອທີ່ສະເພາະໃດນຶ່ງ). ສິ່ງທີ່ມີ ຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດ ໃນ ການດຳເນີນການ EIS ຫຼື EIA ສະເພາະ ແມ່ນ ມີພຽງແຕ່ການສັງລວມບັນຫາ ຈາກການສົນທະນາ ໃນ ການກຳນົດແບບກວ້າງໆ ໃນ ເມື່ອກ່ອນ ແລະ ຄວນນຳເອົາການກຳນົດແບບກວ້າງໆ ນີ້ ເຂົ້າໄປເປັນບ່ອນອີງຂອງການກຳນົດລະອຽດ. ບົດ ລາຍງານການດຳເນີນການ ໃນເນື້ອທີ່ສະເພາະໃດນຶ່ງນັ້ນ

ຄວນສຸມໃສ່ ບັນຫາລະອຽດຂອງໂຄງການຫຼື ກິດຈະກຳ ທີ່ສະເໜີ ນັ້ນເປັນຫຼັກ.

ສະຫຼຸບ

ໃນປະຈຸບັນນີ້, SEA ໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຢ່າງກວ້າງ ຂວາງ ໃນວຽກງານ EIA ໃນທົ່ວໂລກ. ຂອບເຂດອັນ ກວ້າງໄກຂອງ SEA ສາມາດເປັນທັງ ໂອກາດ ແລະ ບັນຫາ ກ່ຽວກັບ ການພິຈາລະນາທາງດ້ານການວາງ ແຜນ ສຳຫຼັບການ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງສິ່ງແວດ ລ້ອມ/ທູດຜ່ອນການທຳລາຍສະພາບແວດລ້ອມ.

ທາງດ້ານໂອກາດ, ໄດ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນ ໂດຍພື້ນຖານ ຂອງຄວາມເປັນຂັ້ນຕອນ ສຳຫຼັບການຄັດເລືອກເນື້ອທີ່ ສຳຫຼັບການສຶກສາ ໃນ SEA. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ການຕັດ ສິນໃຈກ່ຽວກັບ ວ່າຈະຈັດວາງໂຄງການໃສ່ບ່ອນໃດນັ້ນ ສາມາດອີງໃສ່ ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນທຳມະ ຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າເປັນຫຼັກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການວາງແຜນ ກໍສາມາດເຮັດໄດ້ດ້ວຍສາຍຕາອັນກວ້າງໄກ ແທນທີ່ ການສຸມໃສ່ແຕ່ຈຸດສຸມຂອງສະຖາບັນແບບແຄບໆ. ແຕ່ ເຖິງແນວໃດກໍຕາມ, ຍັງມີຫຼາຍບັນຫາທີ່ກ່ຽວພັນກັບການ ວາງແຜນ ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ SEA ໃນລະດັບ ແຜນງານ, ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ແກ່:

- ການຂາດ ຄວາມເຈາະຈົງຂອງ PPPs ອາດສາ ມາດເປັນຂໍ້ຈຳກັດໃນການພິຈາລະນາບັນຫາລະ ອຽດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຳເປັນຕ້ອງມີວິທີການແບບ “ຮ່ອງ ຮອຍຜົນກະທົບ (impact footprint)”;
- ບໍ່ມີແຜນການລະດັບເຂດແຄ້ນ ຫຼືລະດັບຊາດ ເປັນ ບ່ອນອີງ, ຫຼືວ່າມີແບບຈຳກັດ ຫຼື ບໍ່ທັນກັບສະພາບ;
- ຍິ່ງຂະໜາດຂອງ SEA ໃຫຍ່ຂຶ້ນເທົ່າໃດ ຍິ່ງມີ ຄວາມຕ້ອງການຄວາມພະຍາຍາມແບບທະວີຄູນ ສຳຫຼັບການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບໂຄງການອື່ນໆ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ, ລະບຽບກິດໝາຍ, ແລະ ອື່ນໆ;
- ບ່ອນຮອງຮັບບັນຫາດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ (ລວມທັງ ດ້ານ ຊີວະກາຍະພາບ ກໍຄື ດ້ານເສດ ຖະກິດ-ສັງ

ຄົມ) ຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢ່າງຖີ່ ຖ້ວນ
ແລະ ອາດຈະບໍ່ມີຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກໍເປັນໄດ້;

- ຄວາມບໍ່ແນ່ນອນອາດຈະມີສູງກວ່າ ຂອງ EIA
ໃນລະດັບໂຄງການ;
- ຈຸດສຸມຂອງຜົນກະທົບເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງ SEA ຄວນ
ເປັນ ຜົນກະທົບແບບສະສົມ (ເຊັ່ນ: ຜົນຮັບ);
- ມີຄວາມຄວາມຈຳເປັນສູງ ໃນການແກ້ໄຂຜົນກະ
ທົບຂ້າມຜ່ານຊາຍແດນ;
- ຄວາມສັບສົນທີ່ອາດມີໃນເລື່ອງໃດໜຶ່ງ ຄວນຈະໄດ້
ຮັບການແກ້ໄຂ ໃນ SEA ຫຼື ໃນ EIA ລະດັບ
ໂຄງການ, ຫຼື ໃນທັງສອງລະດັບ.

